

DĚTSKÁ PRÁCE

Ročníková práce

Školní rok 2025/2026

Školní rok:	2025/2026
Autor:	Barbora Mikulášková IX.A
Konzultant:	Mgr. Darina Zouharová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci zpracovala samostatně a použila jen parametry uvedené v seznamu literatury.

Ve Sloupě dne 22. 5. 2026

Barbora Mikulášková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat mé konzultantce Mgr. Darině Zouharové za ochotnou pomoc a cenné rady při vypracovávání mé ročníkové práce.

Obsah

1. Úvod	5
2. Co je to dětská práce.....	6
3. Historie	7
4. Současnost.....	8
5. Příčiny.....	9
6. Důsledky.....	10
7. Řešení	11
8. Závěr	12

1. Úvod

Téma „dětská práce“ jsem si vybrala, protože mi přijde v dnešní době aktuální, i když se o něm u nás tolik nemluví. Zároveň mě toto téma zaujalo a chtěla jsem se o něm dozvědět i něco nového. Myslím si, že hodně lidí si ani neuvědomuje, co všechno si pod pojmem „dětská práce“ představit a jak to funguje v jiných částech světa.

Cílem této práce je vysvětlit, co vlastně dětská práce znamená a jak ovlivňuje život dětí, které nemají takové štěstí jako my a práce je pro ně běžná součást každého dne.

2. Co je to dětská práce

Dětská práce se vyskytuje v různých podobách. Děti pracují doma, když pomáhají svým rodičům. Starší děti mohou chodit na brigády, kde si vydělají své první peníze. Takováto práce nepředstavuje nebezpečí ani problém, naopak je to pro děti dobré z výchovného hlediska.

Opačná situace je v rozvojových zemích, kde lidé žijí v chudobě a nemají peníze na školy pro své děti a v některých zemích ani dostupné školy nejsou. Děti musejí pracovat spoustu hodin denně, často v nevhodných podmínkách a z pravidla na úkor vzdělávání a volného času na hraní. Bez vzdělání nemají moc možností do budoucna získat kvalitní a dobře placenou práci, takže často zůstávají v chudobě.

Dětská práce se dá rozdělit podle toho, jak je náročná a nebezpečná. Některé práce jsou lehčí, takže to děti neomezuje ve škole a mají pořád nějaký volný čas. Ale jiné děti pracují v náročnějších podmínkách a mnohdy i v nebezpečnějších. Takže už nemají čas na školu a žádný volný čas pro sebe a své kamarády. Často je pro ně i dost fyzicky náročná.

Obrázek č.1

3. Historie

Dříve bylo běžné, že děti pomáhaly rodičům doma, na poli nebo v rodinném řemesle. Práce byla přizpůsobená jejich věku a pořád byly se svou rodinou.

Obrázek č. 2

Problém začal v 18. a 19. století. V té době vznikalo hodně továren a podniků a děti v některých z nich tvořily až dvě třetiny pracovníků. Často pracovaly více než 10 hodin denně a jejich práce pro ně byla fyzicky náročná. Děti byly pro zaměstnavatele výhodné, protože pracovaly za malé peníze. Pracovaly spoustu hodin a v nevhodných podmínkách.

Postupem času si lidé uvědomili, že takové zacházení s dětmi je špatné. Začaly vznikat první zákony, které dětskou práci omezovaly.

Vývoj

V roce 1774 v Habsburské monarchii byla zavedena povinná školní docházka, která znemožňovala pravidelné a dlouhodobé zaměstnávání dětí. V italských Benátkách byli ještě pokrokovější a zakázali zaměstnávat děti do třinácti let už v roce 1396.

V západní Evropě a USA se zákony na omezení dětské práce objevily v 19. století, například v roce 1833 bylo v anglickém textilním průmyslu zakázáno zaměstnávat děti do 9 let. Stejně se zachovaly i některé americké státy. I přesto však ještě v roce 1860 pracovala polovina anglických dětí. V roce 1900 bylo v Británii zakázáno zaměstnávat v dolech chlapce mladší 13 let, což se týkalo asi 3000 dětí.

V roce 1919 byla založena Mezinárodní organizace práce, která se postupně stala hlavní organizací, která kontroluje dětskou práci a snaží se ji omezit. Přesto děti ale dál pracovaly.

V Indii, kde dodnes pracuje nejvíc dětí, bylo v roce 1937 zakázáno zaměstnávat děti do 14 let v dolech, továrnách a dalších nebezpečných provozech.

Historie dětské práce ukazuje, že dříve byla více zneužívána. Postupem času se situace měnila k lepšímu, byla zavedena různá ochranná opatření a zákony. Nicméně i v dnešní době je v některých oblastech světa dětská práce stále zneužívána.

4. Současnost

V současnosti se lze dívat na dětskou práci ze dvou úhlů pohledu. Ve vyspělém moderním světě je ošetřena legislativou. Například u nás v České republice lze pracovat od 14 let – jedná se o brigády v době prázdnin. Práce probíhá na základě dohody o provedení práce nebo dohody o provedení činnosti, kde je přesně popsáno o jakou práci jde, za jakou odměnu a místo výkonu.

Složitější je situace v rozvojových zemích, kde často potřebná legislativa chybí nebo se nedodržuje. Děti nejčastěji pracují v zemědělství. Pomáhají třeba na polích, sklízí plodiny, nosí vodu nebo se starají o zvířata. Kromě toho pracují i v továrnách, kde se vyrábí oblečení, boty nebo jiné věci. Ty se potom prodávají po celém světě. Děti pracují i ve službách. Některé prodávají na trzích, uklízí nebo pomáhají v domácnostech. Někdy děti pracují v nebezpečných podmínkách. Může jít třeba o práci v dolech, na stavbách nebo s chemikáliemi. Taková práce je pro ně hodně náročná a může být i nebezpečná.

Tahle práce většinou není nikde oficiálně zapsaná, protože neprobíhá jen ve velkých firmách, ale spíš v menších dílnách nebo doma takže se špatně kontroluje. Kvůli tomu ani není úplně jasné, kolik dětí vlastně pracuje. Často pracují dlouho a nemají dost času na odpočinek nebo školu a vlastně tím přicházejí o svoje dětství.

5. Příčiny

Hlavní příčinou dětské práce je chudoba. V mnoha zemích žijí rodiny tak, že nemají dost peněz ani na základní věci, jako je jídlo, oblečení nebo bydlení. Kvůli tomu musí pracovat i děti, aby rodině pomohly. Každý výdělek je pro ně důležitý, i když je malý. Děti tak často začínají pracovat už v nízkém věku.

Obrázek č. 3

Dalším důvodem je špatný přístup ke vzdělání. V některých oblastech nejsou školy vůbec, nebo jsou daleko od domova. Někdy jsou moc drahé, a tak si je rodiny nemůžou dovolit. Když dítě nechodí do školy, má větší pravděpodobnost, že začne pracovat. Pro některé rodiny je navíc důležitější, aby děti vydělávaly peníze, než aby byly vzdělané.

Problém je taky to, že zákony buď neexistují, nebo se nedodržují. I když je v některých zemích dětská práce zakázaná, často to nikdo pořádně nekontroluje. Firmy nebo zaměstnavatelé toho využívají, protože děti jsou levná pracovní síla. Nemusí jim platit tolik jako dospělým a děti se většinou nedokážou bránit.

Další příčinou může být prostředí, ve kterém děti vyrůstají. Někdy je běžné, že děti pracují už od malička, a lidé to berou jako normální. Děti pak ani nepřemýšlí o tom, že by mohly dělat něco jiného, například chodit pravidelně do školy.

Svůj vliv mají také různé situace. Například války nebo ekonomické problémy mohou způsobit, že rodiny přijdou o domov nebo o práci. V takových situacích se často zapojují do práce i děti, protože je to pro rodinu způsob, jak přežít.

Další příčinou je i nedostatek informací. Některé rodiny si třeba neuvědomují, jak důležité je vzdělání, nebo nevidí jinou možnost než práci. Někdy ani nevědí o tom, že existují nějaká práva dětí nebo zákony, které by je měly chránit.

6. Důsledky

Myslím si, že u nás je fajn mít možnost si přes prázdniny vydělat nějaké peníze na brigádě. Navíc už si zkusíme mít větší zodpovědnost a dodržovat i nějaký režim.

V rozvojových zemích má ovšem dětská práce spíše negativní důsledky, hlavně pro samotné děti. Jedním z největších problémů je omezený přístup ke vzdělání. Děti kvůli práci často nemohou pravidelně chodit do školy nebo ji musí úplně ukončit. To jim v budoucnu ztěžuje možnost získat lepší zaměstnání a zlepšit svou životní situaci. Kvůli nedostatku vzdělání mají také menší šanci získat dobře placenou práci a často zůstávají v chudobě.

Dalším vážným důsledkem jsou zdravotní problémy. Děti často pracují v těžkých a nebezpečných podmínkách, které nejsou vhodné pro jejich věk. Může docházet k úrazům, vyčerpání nebo dlouhodobým zdravotním potížím, například bolestem zad či problémům s dýcháním. Některé děti pracují s chemikáliemi nebo těžkými stroji, což může být velmi nebezpečné. Kvůli dlouhé pracovní době bývají děti také velmi unavené a nemají dostatek odpočinku. Nedostatek spánku a fyzická námaha mohou negativně ovlivnit jejich správný vývoj.

Dětská práce negativně ovlivňuje i psychiku a sociální život dětí. Děti přicházejí o běžné dětství, nemají dostatek času na hraní, odpočinek ani kontakt s vrstevníky. Často jsou vystaveny stresu, strachu nebo špatnému zacházení. Některé děti mohou mít kvůli náročné práci psychické problémy, například úzkosti nebo nízké sebevědomí. Kvůli práci se také méně zapojují do běžného života mezi ostatními dětmi.

7. Řešení

Proti dětské práci dnes bojuje mnoho mezinárodních organizací a států. Jejich hlavním cílem je zajistit dětem bezpečný život, možnost vzdělání a ochranu jejich práv.

Velkou pomoc poskytuje UNICEF, který podporuje vzdělávání dětí, stavbu škol a pomoc chudým rodinám. Organizace se snaží zajistit, aby děti měly lepší podmínky pro život a nemusely pracovat už v nízkém věku.

Další významnou organizací je International Labour Organization ve zkratce ILO. Tato organizace vytváří pravidla zakazující nebezpečnou dětskou práci a spolupracuje s vládami jednotlivých států. Kontroluje také dodržování pracovních práv dětí.

Pomoc dětem poskytuje i Save the Children, která chrání děti před vykořisťováním a podporuje jejich vzdělání. Organizace pomáhá rodinám finančně i materiálně, aby děti nemusely pracovat.

Důležitou roli mají také samotné státy. Zavádějí zákony, které zakazují zaměstnávání malých dětí, kontrolují pracovní podmínky a podporují školní docházku. Některé firmy navíc kontrolují své dodavatele, aby při výrobě jejich produktů nebyla využívána dětská práce.

Obrázek č. 4

8. Závěr

V téhle ročníkové práci jsem chtěla ukázat, že dětská práce – především její zneužívání – je stále aktuální téma. Při vypracovávání jsem se dozvěděla spoustu zajímavých a nových věcí, snažila jsem se problematiku popsat z různých úhlů pohledu. Rozebrala jsem zde například historii, současný stav a důsledky.

9. Résumé

In this project, I wanted to show that child labour, especially the exploitation of children, is still an important problem today. While writing this paper, I learned many new and interesting things. I tried to describe this topic from different points of view. In my paper, I wrote about the history, the current situation, and the consequences of child labour.

10. Zdroje

- https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Btsk%C3%A1_pr%C3%A1ce
- <https://www.unicef.cz/detska-prace-ohrozuje-budoucnost-celych-generaci-138-milionu-deti-stale-pracuje/>
- <https://archiv.nazemi.cz/cs/detska-prace>
- <https://www.stoplusjednicka.cz/detska-prace-v-metropoli-nad-temzi-temne-stranky-londyna-19-stoleti>
- <https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-ve-svete-pracuje-152-milionu-deti-40287618>

10.1 Obrázky

Obr.1-<https://www.novinky.cz/clanek/zena-styl-deti-z-tovaren-hlad-bití-nemoci-i-smrt-40381735>

Obr.2 - <https://www.bgv.cz/nastenka/85-180521023703.pdf>

Obr.3-<https://www.stoplusjednicka.cz/detska-prace-v-metropoli-nad-temzi-temne-stranky-londyna-19-stoleti>

Obr.4-https://necyklopedie.org/wiki/Soubor:Child_laborer.jpg